

**DEKLARACJE
XXXII KAPITUŁY PROWINCJALNEJ**

**PROWINCJA POLSKA ZAKONU SZPITALNEGO
ŚW. JANA BOŻEGO
P.W. ZWIASTOWANIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY**

Copyright by
Prowincja Polska
Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego
Warszawa 2018

DEKLARACJE
XXXII Kapituły Prowincjalnej
Popowo-Letnisko 9-13 kwietnia 2018

Polska Prowincja Zakonu Szpitalnego
św. Jana Bożego
p.w. Zwiastowania Najświętszej Maryji Panny

PRZYSZŁOŚĆ
SZPITALNICTWA
W PROWINCJI POLSKIEJ
2018 – 2022

Drodzy Współpracownicy! Drodzy Bracia!

Serdecznie dziękuję wszystkim, dzięki którym powstały niniejsze Deklaracje XXXII Kapituły Polskiej Prowincji Zakonu Szpitalnego. Dziękuję tym, którzy przed Kapitułą pracowali nad dokumentem roboczym, na bazie którego Deklaracje powstały, tym którzy brali udział w pracach Kapituły oraz tym, którzy wykonali drobne prace redakcyjne po uchwaleniu treści dokumentu.

Deklaracje wskazują na jakie aspekty naszej misji powinniśmy zwrócić szczególną uwagę w najbliższym czteroleciu. Zachęcam do ich stałej lektury, tak abyśmy mogli wspólnie mobilizować się do ich realizowania. W Liturgii Godzin modlimy się o odnajdywanie prawdy w naszym życiu i o to, aby po jej odnalezieniu nie ustawać w dalszych poszukiwaniach. To modlitewne wezwanie wskazuje na tę szczególną cechę Ewangelii jaką jest Jej wieczna świeżość. Oto dlaczego powinniśmy wspólnie dokaładać wszelkich wysiłków, aby odczytywać znaki czasu i twórczo, czyli stale na nowo, „jak nigdy dotąd” naśladować naszego Ojca Jana Bożego w czynieniu dobra! Oto dlaczego powinniśmy odczuwać stale święty niepokój czy wypełniamy zalecenia zawarte w naszych Konstytucjach z wyobraźnią miłosierdzia, czy w danej chwili właściwie zaspokajamy potrzeby chorych i ubogich.

Życzę wszystkim Braciom i Współpracownikom abyśmy podążali za chorymi, będąc dla nich wsparciem! Abyśmy potrafili ich słuchać! Abyśmy byli BLISKO drugiego człowieka, doświadczając w jego dotyku, dotyku Pana Jezusa. Idźmy z pokorą w kierunku jaki wskazują nam chorzy! **MARANATHA!**

brat Łukasz Dmowski, OH
prowincjał

Spis treści

I. NASZA WSPÓLNOTA SZPITALNA	6
1. Prowincja jako wspólnota wspólnot	7
2. Konwent jako wspólnota braci	7
3. Wspólnota apostołska we współdziałaniu konwentu i dzieł szpitalnych	8
II. MISJA CHARYZMATYCZNA.....	9
1. Działalność apostołska dzieł.....	9
2. Działalność apostołska na Ukrainie i w Nazarecie.....	7
3. Działalność aptekarska i ziołolecznicza.....	10
4. Prezentacja dokonań w zakresie nauk medycznych i misji Zakonu.....	10
5. Komitet Bioetyczny Prowincji.....	10
6. Wolontariat.....	11
7. Zespoły Opieki Duchowej i Religijnej.....	12
III. FORMACJA DO SZPITALNICTWA I DUSZPASTER- STWO POWOŁAŃ.....	13
1. Duszpasterstwo powołań.....	13
2. Formacja początkowa Braci.....	14
3. Formacja stała Braci.....	15
4. Szkoła Szpitalnictwa.....	16
5. Podyplomowe Studia Zespołowej Opieki Duszpaster- skiej.....	17
IV. ZARZĄDZANIE.....	18

I. NASZA WSPÓLNOTA SZPITALNA

Jako *wspólnota szpitalna* pragniemy otworzyć się pełniej na obecność Chrystusa Miłosiernego pośród nas i dawać osobiste świadectwo miłości Zbawiciela w duchu św. Jana Bożego poprzez naszą konsekrację i apostołat szpitalny, by Jezus mógł być obecny także wśród tych, do których nas posyła. Uświadamiamy sobie, że Duch Święty jednocząc Kościół powszechny prowadzi i ustawicznie odnawia także wspólnoty naszej Prowincji uświęcając, inspirując, udzielając duchowego światła w słabościach, broniąc przed złem i umacniając w komunii z Bogiem i braćmi. Konwenty, jak postanawiają Konstytucje Zakonu [art. 77], są *powołane do pełnienia naszego apostołstwa* i czują się współodpowiedzialne wraz ze współpracownikami poszczególnych dzieł za kształt oraz rozwój misji szpitalnej. Formację stałą każdego ze Współbraci oraz odnowę Prowincji postrzegamy, jako łaskę Ducha Świętego i wyraz wierności naszemu osobistemu powołaniu i odpowiedzi dawanej każdego dnia przez całe życie, aby drogę rad ewangelicznych, modlitwę oraz pracę czynić coraz bardziej autentycznym i kompetentnym świadectwem naszej konsekracji.

Dziękując Bogu za dar wspólnoty szpitalnej chcemy jej doświadczać i pogłębiać ją na trzech poziomach:

1. Prowincja jako wspólnota wspólnot

Sposób realizacji:

- a. opracowanie programu odnowy duchowej na najbliższe czterolecie w ramach przygotowań do obchodu jubileuszu setnej rocznicy odrodzenia Prowincji Polskiej, poświęcając jeden rok każdemu z czterech ślubów zakonnych;

- b. pogłębienie poczucia braterskiej współodpowiedzialności za przyszłość Prowincji przez usprawnienie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej;
- c. odnowienie i umocnienie więzi pomiędzy konwentami oraz konwentów z dziełami apostołskimi;
- d. przyjęcie i wdrożenie Dyrektorium Prowincji.

2. Konwent jako wspólnota braci

Sposób realizacji:

- a. uznanie fundamentalnej roli liturgicznej modlitwy wspólnotowej jako publicznej modlitwy Kościoła, tj. Chrystusa i Jego uczniów; zapraszając do udziału w Liturgii eucharystycznej, Liturgii godzin, adoracji Najświętszego Sakramentu oraz modlitwie indywidualnej także współpracowników, wolontariuszy, pacjentów, mieszkańców oraz beneficjentów naszych dzieł;
- b. uwzględnienie w programach poszczególnych wspólnot domowych czasu i formy modlitw dowolnych oraz możliwości modlitwy osobistej;
- c. przygotowywanie i przeżywanie aktów życia wspólnotowego, nie zaniedbując zebrań domowych oraz rekreacji, jako spotkania z Osobą samego Chrystusa w braciach.

3. Wspólnota apostołska we współdziałaniu konwentu i dzieł szpitalnych

Sposób realizacji:

- a. wypracowanie efektywnej formuły współdziałania konwentów i dzieł apostołskich zapewniającej trwałość naszej misji szpitalnej oraz wypełnienie intencji fundatorów i ofiarodawców Zakonu;
- b. promowanie integralnej formacji stałej współbraci i współpracowników jako owocnego przeżywania osobistego powołania w wymiarze ludzkim, duchowym, intelektualnym i apostołskim;
- c. troska o stałe studium Konstytucji, Statutów Generalnych i innych bazowych dokumentów;
- d. wspieranie i rozwijanie działalności Bonifraterskiej Rodziny Różańcowej;
- e. wspólne przygotowanie i celebrowanie obchodów jubileuszu 100-lecia reaktywowania Prowincji Polskiej dnia 25 marca 2022;
- f. kontynuacja działań na rzecz poszanowania praw chorych i potrzebujących wspólnie z Kościołami partykularnymi i innymi wyznaniem.

II. MISJA CHARYZMATYCZNA

1. Działalność apostołska dzieł

Jesteśmy zobowiązani do rewizji naszych dzieł, aby zawsze odpowiadały naszemu charyzmatowi i naszemu posłannictwu. (Por. Kon. 45)

Sposób realizacji:

- a. otwarcie się i przygotowanie do wsparcia dla starzejącego się społeczeństwa – rozwój i wsparcie opieki domowej, wsparcie odciążeniowe dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, współpraca w tym zakresie z samorządami, innymi NGO. Rozwój oferty świadczeń opiekuńczych;
- b. Wypracowanie modelu zrównoważonego realizowania misji Zakonu, uwzględniając rozwój działalności komercyjnej / gospodarczej / odpłatnej, pozwalającej na zbudowanie stabilnego, pozadotacyjnego zaplecza finansowego dla m. in. utrzymania infrastruktury, wkładu własnego do projektów i na inne potrzeby.

2. Działalność apostołska na Ukrainie i w Nazarecie

Sposób realizacji:

- a. przeanalizowanie dotychczasowego działania i stworzenie planu rozwoju działalności apostołskiej na Ukrainie i w Nazarecie;
- b. umożliwienie staży apostołskich oraz nauki języków obcych dla braci;
- c. utworzenie Funduszu Misyjnego.

3. Działalność aptekarska i ziołolecznicza.

Sposób realizacji:

- a. Dążenie do zapewnienia działalności w zakresie ziołolecznictwa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zintensyfikowanie prac związanych z rejestracją preparatów roślinnych.
- b. Dokonanie oceny merytorycznej preparatów i ew. rozszerzenia linii produktów bonifraterskich oraz utworzenie bazy naukowej bonifraterskiego ziołolecznictwa
- c. Zabezpieczyć prawo własności Prowincji odnośnie do nazw, znaków, ziół i produktów bonifraterskich oraz kontrolować udzielanie pełnomocnictw, pozwoleń na korzystanie z nazw oraz udzielanie franczyzy
- d. Zapewnić koordynację działalności Aptek Bonifraterskich;

4. Prezentacja dokonań w zakresie nauk medycznych i misji Zakonu

Konieczny dalszy rozwój projektów eksponujących i zabezpieczających dziedzictwo bonifraterskie realizowanych w poszczególnych dziełach i konwentach, ujednoczenie i koordynacja działań marketingowych.

5. Komitet Bioetyczny Prowincji

Praca Komitetu powołanego w myśl Deklaracji XXXI Kapituły Prowincjalnej powinna być kontynuowana i wspierana.

Komitet oczekuje pod adresem bioetyka@bonifratrzy.pl na problemy i pytania bioetyczne, zarówno wymagające pilnego rozstrzygnięcia jak i do planowego przygotowania rekomendacji i szkoleń.

Rekomenduje się udział przedstawicieli konwentów i poszczególnych dzieł w organizowanych konferencjach bioetycznych.

6. Wolontariat

Wolontariat jest istotną częścią realizacji charyzmatu w naszych dziełach. Jest on zróżnicowany co do charakteru posługi, narodowości czy też wieku wolontariuszy (mamy wolontariat więźniów, towarzyszący, hospicyjny, medyczny, wolontariat dorosłych i młodzieżowy). Akceptujemy różnorodność posługi wolontariuszy, jako element promocji szpitalnictwa i chcemy dalej rozwijać działalność wolontariatu.

Sposób realizacji:

- a. wskazane jest, aby zespół Szkoły Szpitalnictwa wspomagał pracę Koordynatora Wolontariatu w obszarze działania Konwentu, co do:
 - zasad funkcjonowania wolontariatu, wspólnego wizerunku, oraz kompetencji koordynatora
 - planowania szkoleń dla koordynatorów i dla wolontariuszy
- b. dążenie do ujednoczenia form zatrudnienia i wynagradzania koordynatorów;
- c. wskazane jest, włączanie kadry kierowniczej, przeorów, braci w rozwój wolontariatu;
- d. organizowanie spotkań koordynatorów na szczeblu prowincjalnym.

7. Zespoły Opieki Duchowej i Religijnej

Do właściwego funkcjonowania Zespołów Opieki Duszpasterskiej potrzeba dalszego wsparcia i zaangażowania braci i współpracowników.

Sposób realizacji:

- a. umocowanie ORAZ włączanie braci i członków zarządów dzieł do udziału w pracach ZOD;
- b. opracowanie i ujednoczenie planów pracy ZOD z wyznaczeniem obszarów ich działań;
- c. planowanie spotkań liderów - przynajmniej raz w roku;
- d. umieszczenie ZOD w strukturze organizacyjnej dzieła.
- e. lidera ZOD w strukturach placówki i dostosowanie wymiaru zatrudnienia lidera ZOD do
- f. potrzeb danego dzieła (jednostki);
- g. umożliwienie liderom udział w szkoleniu/kursie z zakresu opieki duszpasterskiej;

III. FORMACJA DO SZPITALNICTWA I DUSZPASTERSTWO POWOŁAŃ

1. Duszpasterstwo powołań

Troska o nowe powołania w obecnym czasie wymaga zaangażowania wszystkich braci, a także współdziałania współpracowników. Do życia zakonnego i do charyzmatu szpitalnego powinniśmy zachęcać świadectwem życia, gorącą modlitwą, otwartością na spotkania z osobami zainteresowanymi Zakonem Bonifratrów. Ważnym jest wzmocnienie działań promujących Zakon i jego działalność oraz wykorzystywanie współczesnych sposobów komunikacji.

Przywrócić stronę internetową [www. bonifratrzy w j. ukraińskim](http://www.bonifratrzy.wj.ukraińskim), a także stworzyć stronę anglojęzyczną. Przy naszych klasztorach umieścić ujednoczone informacje powołaniowe (plakat/baner i ulotki).

Sposób realizacji:

- a. Synowie Jana Bożego winni zwrócić uwagę, że świadectwo życia konsekrowanego najlepiej promuje Zakon. W ramach różnych spotkań (w naszych ośrodkach lub poza Zakonem) należy przybliżyć ideę szpitalnictwa, postać św. Jana Bożego i historię Zakonu.
- b. zaplanować działania promujące Zakon za wschodnią granicą oraz umożliwić osobom zainteresowanym pobyt w naszych konwentach / dziełach;
- c. brata pełniącego funkcję promotora powołań odciążyć od innych zajęć i funkcji; powołać zespół (bracia / współpracownicy) zajmujący się promocją powołań; ustalić plan działania i budżet promotora;

- d. włączyć wybranych współpracowników w promocję Zakonu i zadbać o ich formację;
- e. kontynuować modlitwy o nowe powołania; przeanalizować możliwość prowadzenia rekolekcji dla studentów uczelni medycznych, szkoleń dla wolontariuszy, itp.
- f. Skorzystać z pomocy biura „PR” w zakresie szeroko pojętego marketingu działań Zakonu w tym:
 - obecności w mediach elektronicznych, kodu QR, newsletterapowołaniowe itp.;
 - właściwego oznakowania naszych klasztorów i dzieł;
 - przygotowanie filmu, w którym np. ukazane jest codzienne życie brata zakonnego.

2. Formacja początkowa Braci

„Nasze szpitalnictwo bierze swój początek z Życia Jezusa z Nazaretu, którego wiernie naśladował nasz Założyciel św. Jan Boży oddając się bez reszty służbie ubogim i chorym” (*Duchowa droga Bonifratra s. 54*). Proces formacji, który sprzyja rozwojowi i dojrzewaniu poszczególnego brata w życiu zakonnym zależy przede wszystkim od modlitwy i zaangażowania formowanego, ale także od właściwego towarzyszenia przez przygotowanego formatora, modlitwy współbraci, wykorzystania wiedzy i pomocy specjalistów a w tym współpracowników.

Sposób realizacji:

- a. zaproponować braciom profesom modlitwę za konkretnego kandydata, nowicjusza, scholastyka;
- b. postulat: przeprowadzać wstępną ocenę psychologiczną kandydata i uczyć go samooceny własnego powołania;
- c. nowicjat: rozważyć możliwość zaangażowania Braci naszej Prowincji (wykorzystanie własnej kadry) do prowadzenia wykładów tematycznych (historia Zakonu i Prowincji, charyzmat, medycyna, duszpasterstwo służby zdrowia, liturgika, itp.). Prowincja włączy się w przygotowania dotyczące nowego modelu nowicjatu europejskiego;
- d. scholastykat: umożliwić braciom zdobywanie doświadczenia i nauki języka obcego poza granicami Prowincji. Jednym ze sposobów może być przygotowanie tzw. projektów rozwojowych i poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania w celu realizacji projektu;
- e. przemyśleć utworzenie strategii kształcenia braci – zbadać potrzeby Prowincji w zakresie pożądanых kierunków kształcenia i zachęcać braci do wybierania tych kierunków.

3. Formacja stała Braci

Konsekracja zakonna ze swej natury potrzebuje ustawicznego i wszechstronnego rozwoju, poprzez kontynuowanie stałej formacji duchowej, naukowej i praktycznej. Adresem i podmiotem takiej formacji jest każdy, niezależnie od wieku, pełnionych funkcji i zadań. Formacja stała pozwala zakonnikowi żyć pełnią swego poświęcenia się Bogu, właściwie korzystać z osobistych uzdolnień, racjonalnie orga-

nizować czas wolny, a także może chronić przed poczuciem samotności, psychicznego zmęczenia i wypalenia zawodowego. Dla wstępujących do Zakonu staje się natomiast czytelnym świadectwem, że powołanie szpitalne jest zaproszeniem do aktywnej i owocnej współpracy z łaską Bożą. Nasza Prowincja chce dzielić własne doświadczenie formacji, także ze współpracownikami naszych dzieł.

Sposób realizacji:

- a. opracowanie przez Zarząd Prowincji rocznych programów formacji stałej, celem wspomaganie rozwoju ludzkiego i religijnego współbraci oraz zainteresowanych współpracowników;
- b. wdrożenie praktyki duchowej refleksji oraz autooceny wypełnienia indywidualnego programu formacji stałej przez każdego z braci, dokonywanej podczas dni skupienia i rekolekcji rocznych;
- c. organizację regularnych, jednodniowych lub dłuższych spotkań formacyjnych i integracyjnych, rekolekcji, dni skupienia, pielgrzymek dla współbraci oraz chętnych współpracowników;
- d. pogłębienie więzi i wspólnoty z Kościołem powszechnym oraz innymi prowincjami Zakonu Szpitalnego.

4. Szkoła Szpitalnictwa

Zespół Szkoły przybliży współpracownikom Zakonu jego wartości, elementarne treści i zasady, które związane są z charyzmatem i misją św. Jana Bożego. Odpowiedzialnymi za formację początkową współpracowników i umożliwienie im skorzystania z programu Szkoły są przeorzy i zarządzający dziełami.

Sposób realizacji:

- a. opracowanie materiału w formie skryptu prezentującego wartości szpitalnictwa i elementarne treści oraz zasady misji św. Jana Bożego;
- b. w ramach budowania dobrych relacji między braćmi a współpracownikami wskazany jest udział braci w szkoleniach;
- c. wyjazdy studyjne dla współpracowników;
- d. czerpiąc z tradycji różnych zakonów, umożliwić udział w rekolekcjach dla chętnych współpracowników, przy wsparciu finansowym danego dzieła lub konwentu.
- e. Zespół Szkoły Szpitalnictwa powinien wspomagać koordynatorów wolontariatu i koordynatorów ZOD w wykonywaniu i standaryzowaniu ich działań w prowincji.

5. Podyplomowe Studia Zespołowej Opieki Duszpasterskiej

Dotychczas odbyły się dwie edycje studiów i rozpoczęto kolejną. Z inicjatywy m.in. absolwentów studiów PSZOD powstało Polskie Towarzystwo Opieki Duchowej w Medycynie, które propaguje rozwój kształcenia kadr dla potrzeb ZOD w szpitalach i ośrodkach pomocy społecznej. Należy dokonać obiektywnej oceny PSZOD (np. z pomocą zewnętrżnych audytorów) i ocenić czy dalsze zaangażowanie zakonu -w takiej formie jak dotychczas jest celowe.

IV. ZARZĄDZANIE

1. Dostosowywanie Działa do aktualnych potrzeb, przepisów i wymogów prawnych jest priorytetem w działaniu i powinno być stałym elementem Strategii Działa i Konwentów. Wskazane jest kontynuowanie i rozwijanie podjętych aktywności przez osoby zarządzające i Bracia, oraz szukanie nowych inspiracji.

Sposób realizacji:

- a. podejmowanie współpracy pomiędzy działami i działami oraz Prowincją w każdym możliwym obszarze;
- b. zapewnienie nadzoru profesjonalistów Kurii nad działami. Zarząd Prowincji będzie delegował zadania i funkcje zarządzania wraz z odpowiedzialnością materialną, stosownie do udzielonych kompetencji;
- c. w celu podjęcia decyzji co do zasadności konsolidacji obszarów działalności apostolskiej opracować cele konsolidacji i schemat organizacyjny uwzględniający modele i rozwiązania alternatywne, sporządzić mapę procesów i dokonać analizy słabych i mocnych stron, tak aby wypracować i wdrożyć najlepsze rozwiązania dla Prowincji i Działa, zapewniając stabilność i bezpieczeństwo ich funkcjonowania w przyszłości.
- d. kontynuowanie dobrych praktyk oraz sięganie po nowoczesne środki techniczne (telekonferencja, wideokonferencja, intranet), aby ograniczając koszty poszerzać obszary wymiany doświadczeń;
- e. opracowanie na poziomie Prowincji dokumentu określającego schemat, zakres i terminy przekazy-

wania informacji z dzieł do Prowincji na temat ich sytuacji finansowej; regularne przeprowadzanie analizy porównawczej we wszystkich obszarach działalności Prowincji.

- f. uwzględnienie zasad ekologii integralnej w zarządzaniu dziełami i konwentami w myśl Encykliki *Laudato Si* papieża Franciszka.

- 2. Zarząd Prowincji czuwa nad wartością świadectwa ewangelicznego wszystkich dzieł, bezpieczeństwem ich funkcjonowania, a zwłaszcza tych, które mają trudności z samodzielną działalnością.

W tym zakresie niezbędne jest odbudowanie kapitału Prowincji z uwagi na:

- a. konieczność modernizacji i inwestycji w dziełach, które nie generują wolnych środków pieniężnych;
- b. konieczność wykazywania się wkładem własnym w projektach dzieł, które nie mają możliwości wykazać się takimi środkami;
- c. potrzebę utworzenia rezerwy w Kurii Prowincjalnej na poręczenia, których Prowincja udziela dziełom;
- d. wsparcie dla Braci, którzy z uwagi na wiek i choroby nie będą mieli zapewnionych odpowiednich środków na pokrycie kosztów leczenia i rehabilitacji;
- e. powstawanie nowych dzieł w Prowincji i ich rozwój.

Sposób realizacji:

- sprzedaż nieruchomości nie wykorzystywanych na działalność apostolską
- zwrot pożyczek udzielonych przez Prowincję konwentom, dziełom i spółkom
- wpływy z przychodów konwentów, dzieł i spółek.

